

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:
 Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
 Pre siese lune . . . 6 " " "
 Pre anulu intregu . . . 12 " " "
 Pentru Roman'ia
 pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 " 6 lune . . . 15 " " "
 " 3 - . . . 8 " " "
 Pentru inserțiuni:
 10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a tim-
 brale pentru fiesce-care publica-
 tiune separatu. In loculu deschisu
 20 cr. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariilor Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
 primi decat'u numai de la corespun-
 dienti regulari ai „Federatiunii.“
 Articlii tramisi si nepublicati se
 voru arde.

Noulu proiectu de lege in caus'a nati- onalitatiloru.

S'a mentiunatu si in acestu diurnalu, ca de-
 putatii nostri nationali s'au pusu in atingere cu
 stanga estrema magiara pentru a statori unu
 nouu proiectu de lege pentru regularea
 gestiunei nationalitatiloru. „Correspondance Slave“,
 diurnalu redactatu in limba franceza in Prag'a, a
 publicatu mai antaiu rezultatulu consultariloru ce
 au avutu locu intre deputatii nostri nationali si
 partid'a estrema magiara, sub forma de pro-
 ject'u de lege. Incepu de la „Pester
 Lloyd“, mai tote diurnalele politice magiare
 reprodusera dupa „Coresp. Slave“ proiectulu de
 lege d'in cestiune. „Pester Lloyd“ si „Hon“ lu
 publica fara de neci unu comentariu; „Pesti
 Napló“ si „Ellenör“ lu condamna; „Magyar Uj-
 sag“, diurnalulu partid'e estreme magiare, dice ca
 nu este autenticu. Diurnalulu „Albin'a“ lu publica
 dupa testulu originalu magiaru, observandu ca
 cele mai multe diurnale l'au tradusu forte reu-
 statu nemtiesce catu si francesce. „Albin'a“ inse-
 nu si-da neci una parere deosebita cu privire la
 esenti'a proiectului. Noi lu publicamu dupa „Co-
 respondance Slave“, ne avendu testulu originalu
 magiaru in mana, si credemu ca principiile fun-
 damentali ale proiectului nu voru fi suferitu neci
 una scadere prin traducerea, pote, nu de totulu
 corecta a diurnalulu „Correspond. Slave.“

D'in partea nostra, noi trebuie sa facemu cu
 privire la noulu proiectu de lege intrebarea, ca
 pana unde se estinde Ungari'a? Este ore Tran-
 silvani'a parte integritoria a Ungariei, dupa noulu
 proiectu de lege? In totu casulu este tristu, ca
 deputatii nostri nationali au trecut'u cu vederea
 aceste consideratiuni. Noi credemu, ca deputatii
 nostri nationali nu se voru invoii neci una data,
 ca Transilvani'a sa pera de pre faci'a pamentului.
 Ce sa dicemu despre comitatele romane adnesate
 in 1861, prin putere absolutistica, catra Ungari'a?
 Dar' apoi Banatulu si confiniele militari? Unde
 este consciinti'a nostra nationale? Si apoi ce ve-
 demu indata in l. §. alu noului proiectu de lege?
 Acestu §. dice, ca nationalitatile lo-
 cuitoare in Ungari'a voru porta
 in documintele publice numi-
 rea generica de „poporulu un-
 gurescu“ (peuple hongrois), seu, dupa tradu-
 cerea diurnalulu „Albin'a“ d'in testulu magiaru:
 „poporulu Ungariei“ (Magyarország népe). Ore
 poporulu romanu pote sa fia confundatu in poporulu
 ungurescu seu alu Ungariei? Ore nu este aci una
 cursa, prin carea „natiunea magiara“,
 asta-di numire generica pentru tote asié numitele
 nationalitati, este inlocuita prin expresiunea: „p o-
 porulu ungurescu“, care dupa noulu
 proiectu de lege inseamna: totalitatea
 nationalitatiloru neunguresci?
 Noi credemu, ca acest'a este una cursa, de carea
 romanii aru trebui sa se feresca. Acest'a s'ar' ob-
 serva mai bine atunci, candu noulu proiectu de
 lege ar' fi pus sub discussiunea camerei magiare.
 Deci facundu-ne reservele nostre cu privire la
 Transilvani'a si comitatele adnesate Ungariei in
 1861, noi amu dor' ca sa se omitta ori-ce numire
 generica si ca in documintele publice relative la
 afacerile interne (precum legi private, administra-
 tiune, etc.) sa se dica in deosebi pentru fia-care
 natiune: natiunea romana, natiunea megiara, etc.,
 ar' in documintele relative la afaceri internationale
 sa se insire tote natiunile in locu de: poporulu
 ungurescu seu alu Ungariei. Restulu apoi se sub-
 stituege si urmeza de sine; lucrulu principalu
 este ca fundamentulu sa fia tare. De altminte-a,
 precum suntemu informati noi, acestu proiectu
 nu s'a desbatutu nece in clubulu deputatiloru ro-
 mani, nece in celu alu stangei estreme magiare,
 ci s'a statoritu numai d'in partea comisiuniloru
 amise de ambe partile.

Proiectulu de lege este urmatoriu:

§. 1. In Ungari'a existu urmatoriele natiuni
 istorice si indigene: Magiari, Romani, Serbi, Slo-
 vaci, Ruteni si Germani. Tote aceste popore sunt
 egale inaintea legi. Presint'a lege fundamentale

decreteza egalitatea politica a nationalitatiloru si
 limbelor, incatu acesta egalitate este compati-
 bile cu integritatea regatului si cu unitatea lui
 politica.

Tote nationalitatele locuitoare in Ungari'a se
 voru numi, in tote actele oficiale, cu numirea ge-
 nerică: „poporulu ungurescu“. Acesta numire „un-
 gurescu“ se intrebuintieza, pentru ca nationalita-
 tea magiara se nu pota trage nece profiu nece
 influinti'a d'in circumstantia acest'a.

§. 2. In comitate, cetati si sate, majoritatea
 absoluta seu relativa a veri-carei-a d'intre na-
 tionalitatele numite se va privi de nationalitate
 oficiale.

In comitatele si districtele, in cari, afara de
 majoritatea oficiale, mai formeza inca pentru sine
 in sa si si una alta nationalitate una a trei-a
 parte a poporatiunei, acesta nationalitate are
 dreptulu d'a-si folosi limba sa de a dou'a limba
 oficiale.

In reuniunile autoritatiloru se pote folosi ori-
 carea d'in limbele recunoscute.

In districtele, in cari nece un'a d'in cele siese
 nationalitati recunoscute nu formeza majoritatea,
 se pote intrebuintia, dupa casuri si lipse, un'a seu
 ce'alta limba; inse in corespondentia cu autori-
 tatile comitatului seu cu autoritatea centrale sin-
 guru limba oficiale a comitatului va pote fi in-
 trebuintiata.

§. 3. Limba oficiale, carea se intrebuintieza
 in legelativa si in actele administratiunei centrale,
 este limba nationalitatii, carea formeza majoritatea
 in tiera.

Astatu administratiunea centrale, catu si tri-
 bunalulu supremu si curtea de cassatiune sunt
 constrinse a lasa sa se traduca in limba tierci
 seu in a partiteloru interesate actele seu docu-
 mintele redigiate in limba oficiale.

Deputatii nationalitatiloru, cari nu formeza
 majoritatea, se potu servi in dieta de limba lor
 respectiva.

§. 4. Legile regatului, precum si decisiunile
 si ordinatiunile administratiunei centrale si ale gu-
 vernului trebuescu publicate in tote siese limbele
 recunoscute prin lege.

§. 5. Presiedintii si oficialii comitatelor, di-
 strictelor si ai cetatiloru voru corespunde cu
 autoritatile mai innalte in limba lor oficiale.

§. 6. In afacerile particulariloru, cesti d'in
 urma se potu servi de limba lor, si autoritatile
 administrative precum si tribunalele de prim'a si
 a dou'a instantia sunt deobligate a discuta aface-
 rea in limba partiteloru interesate.

Daca s'aru present'a processe, in cari adver-
 sarii se esprimu in diferite limbe, atunci fiasce-
 care d'intre acesti-a se pote folosi de limba sa
 propria pentru a-si present'a caus'a, inse sentintia
 se va aduce numai in limba, in carea s'a pre-
 sentatu afacerea inaintea tribunalului.

Daca una partita interesata s'ar' exprime in
 una limba, carea nu este cunoscuta in districtulu,
 inaintea carui-a tribunalulu se presinta afacerea,
 atunci acest'a are dreptulu a se folosi seu de
 limba adversariului, seu de ace'a, carea in cerculu
 respectivu este recunoscuta prin lege de oficiale
 seu, in fine, de ace'a carea este acceptata de ad-
 ministratiunea centrale. Candu una partita con-
 siste d'in mai multe persone, cari apartienu dife-
 ritelor nationalitati, in casulu acestu-a ea este
 constrinsa a se folosi de limba carea e recunos-
 cuta de legale in districtu.

Pertratarea procesului decurge in limba in-
 cusatului, carui-a i-se comunica in limba sa si
 decisiunile tribunalului, de ora-ce acest'a limba e
 cea usata in districtu. La casu contrariu, atatu
 pertratarea catu si aducerea sentintiei se intempla
 in limba, pre carea in cusatulu dechiera, ca o
 precepe mai bine.

Daca ar' fi mai multi in cusati, cari apartienu
 diferiteloru nationalitati, atunci acei-a, cari pre-
 cepu limba districtului, inaintea carui-a tribunalulu
 decurge pertratarea, se asculta in limba acest'a,
 cei-a-lalti totu in limba acest'a, inse cu ajutorulu
 unui interprete juratu. Verdictulu se traduce fias-
 ce-carui-a d'intre ei in limba lui respectiva.

Intruducundu-se jury-ulu, limba oficiale se
 va intrebuintia in tote casurile, in cari, fara me-
 sur'a acest'a, juratii nu si-ar'u pote chiarifica sufi-
 ciente cursulu desbateriloru.

§. 7. Progressulu nationalu este detorinti'a
 guvernului, care va face totu ce i-va fi in putere,
 pentru a favorisa progressulu acestu-a. Fiasce-
 care nationalitate are dreptulu a infiinti'a scole,
 societati literarie, artistice si scientifice.

§. 8. In tote scolele primarie, secundarie si
 superioare, limba de invetiamentu va fi, d'in cele
 siese limbe nationali, ace'a, carei-a apartiene ma-
 joritatea.

Guvernulu va tramite decisiunile sale insti-
 tutelor de invetiamentu in limba, adoptata in
 aceste ca limba de invetiamentu.

§. 9. La universitatea regatului se voru pro-
 pune nu numai limbele si literaturile diferiteloru
 nationalitati, ci, afara de acest'a, sa se se infi-
 tieze inca si catrede, unde legile tierci se voru
 propune in siese limbe nationali. Sa se mai potu
 infiinti'a inca si cursuri in cari docentii privati
 voru propune, in limba fiasce-carei-a nationali-
 tati, tote ramurile sciintiei. Acest'a se va face si
 la tote academiile publice d'in regatu, si in fiasce-
 care districtu se favorizeza, naturalminte, nationa-
 litatea, carea formeza majoritatea. In tienuturile,
 unde nu existu inca scole, se va infiinti'a una
 atare seu de catra administratiunea municipale seu
 de catra statu.

§. 10. Cine voiesce a obtiene vre-unu oficiu,
 pentru care se recere cunoscinti'a limbei ma-
 giare, are d'a documenta, ca scie perfectu limba
 acest'a.

§. 11. Despusetiunile esentiali ale acestei legi,
 anumitu cele cuprinse in §. 1., formeza un'a d'in
 bazele fundamentali ale constitutiunei tierci.

§. 12. Legea presenta va intra in vigore in-
 data ce s'a sanctionatu si publicatu, si se abroga
 tote legile contrarie acestei-a.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 27 aprile.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Szell.
 D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: Hor-
 vath si Gorove.

Dupa cetirea si autenticarea procesului verbulu alu
 siedintiei de ieri, presiedintele pune pre biuroulu came-
 rei mai multe petitiuni, cari se tramitu la comisiunea
 petitiunaria.

La ordenea dilei urmeza mesagiulu camerei magna-
 tiloru, relativu la legea despre pensiunarea si transloca-
 rea judecatoriloru si a oficialiloru judiciari. Raportorulu
 comis. centrali, Ladislau Szogyenyi, spune, ca ca-
 mer'a magnatiloru a adoptatu, in generalu, proiectulu de
 lege facundu numai ore-si cari modificatiuni, pre cari le
 primesce si comis. centrale. Cu privire la modificatiunea
 facuta de camer'a magnatiloru la §. 1., continua oratorele,
 sectiunea a nou'a a presintatu unu votu separatu, prin
 care respinge acesta modificatiune.

Se primescu, fara discutiune, modificatiunile facute
 de camer'a magnatiloru la §-ii 2, 3, 4 si 6; era cea
 facuta la §. 8. se respinge, primindu-se tecstulu ori-
 ginalu.

Intre §. 10 si 11, magnatii au redactatu unu §.
 nouu, conformu carui-a ministrulu justitiei statorece, pre
 bas'a sistemului de pensiunare, marimea pensiuniloru ju-
 decatoriloru pensiunati in intielesulu §-loru antecediti.

Iuliu Gyorffy propune pentru §. acestu-a unu
 tecstu nou, conformu carui-a ministrulu justitiei va ave a
 presint'a unu proiectu de lege deosebitu despre procede-
 rea la pensiunare si despre marimea pensiuniloru judeca-
 toriloru. — Se primesce.

Se pune in discutiunea camerei raportulu comisiu-
 nei de immunitate, relativu la petitiunea procurorului
 generalu, prin carea cere permissiunea camerei, d'a in-
 tent'a procesu de pressa contra deputatulu Alexandru
 Romanu, pentru unu articlu aparutu in Nr. 69 d'in
 anulu trecut'u, alu diurnalulu seu „Federatiunea.“ Paulu
 Hoffman raportu, ca comisiunea de immunitate
 propune respingerea petitiunei; ea ci, conformu §. 13 alu
 legi de pressa, redactorulu respundietoriu, editorulu si
 tipografulu numai atunci potu fi trasi la raspundere, candu

autorului articolului incriminat nu este cunoscut; inse, conformu declaratiunii deputatului Alesandru Romanu, facuta cu ocaziunea investigatiunii, articolul incriminat d'in „Federatiunea“ este scrisu de unu anumitu Alesandru D o m o k o s; dreptu-ace'a autorulu a fostu cunoscutu, si totu-si nu s'a facutu neci decâtu incercarea d'a trage la raspundere pre autoru, ci procurorulu generalu s'a acatiatu numai decâtu si directe de redactorulu respundietoriu. In urm'a acestoru consideratiuni comisiunea de imunitate se declara contr'a estradării lui Alesandru Romanu.

Ministrulu justitiei, H o r v á t h, cere a se ceti declaratiunea, facuta de Alesandru Romanu cu ocaziunea investigatiunii. Se cetesca. Ales. Romanu spune in fassiuinea s'a, că nu cunosce pre Alesandru D o m o k o s, nu scie unde locuiesce, si unu alu treile'a i a trimisu articolulu, care e membru alu camerei d'in Bucuresci.

Pre bas'a acestei fassiuini, ministrulu H o r v á t h face atenta camera că aci este vorb'a d'a elude legea. Legea de pressa d'ice, că redactorulu respundietoriu nu se trage la raspundere, dacă este cunoscutu numele si domiciliulu autorului si dacă acest'a se pote citá innaintea tribunalului de pressa. In casulu acestu-a inse Ales. Romanu nu cunosce neci insu-si domiciliulu autorului, si dacă acelu-a ar fi chiaru si cunoscutu, individulu respectivu, ca strainu, nu s'ar poté trage inaintea tribunalului de pressa. Conformu acestoru-a, Ales. Romanu trebuie trasu la raspundere.

Oratorele d'ice, că e inamicu alu procesorulu de pressa (nu se vede Rap.), inse, in totu casulu, legiloru trebuie să li se dea dreptu de a se elude prin codiri. Foiele romane sunt pline de articli agitatori. Dacă camera nu va s'originu guvernulu in nesuini'a d'a pune capetu acestei agitatiuni nelegale, guvernulu nu va poté sustiené ordinea si pacea in tiera. Dreptu-ace'a oratorele invita camera a respinge propunerea comisiunii de imunitate. Ales. Romanu se spuna domiciliulu scrietoriului articolului incriminat, si acelu-a se se presinte innaintea tribunalului ungurescu, si atunci tribunalulu de pressa si-va indreptá pasii contr'a autorului. Inse pana candu acest'a va fi imposibile, respunsabilitatea legale cade numai pre Ales. Romanu.

Paulu H o f f m a n n repetiesce motivele, cari au condusu pre comisiunea de imunitate d'a aduce decisiunea acest'a.

Ludovicu C s e r n á t o n y accentua, că autoritatea de pressa n'a procesu in modu legalu. Ea n'a facutu neci chiaru incercarea d'a trage la raspundere pre autoru, care i-erá cunoscutu. Altcum pentru acest'a procedere nelegale existe degiá unu casu tragicu. Candu s'a intentatu unu procesu de pressa contr'a lui B ő s z ő r m é n y i pentru una epistola a lui K o s s u t h, publicata in diariulu s'eu, tribunalulu de pressa n'a cercatu neci decâtu, d'a citá pre autorulu opistolei; nu l'a provocatu se se presinte in persona; nu a acceptatu, dacă acelu-a s'ar presintá inaintea legiloru indigene, ci trase directu la raspundere pre redactoru. Oratorele vede si aci totu casulu acelu-a, dreptu-ce voteza contr'a estradării lui Alesandru Romanu.

Nu partinesce ingrigirile ministrului H o r v á t h cu privire la conturbările lenisei. Pressa va intreveni in favorea ordinei amenintiate. Va fi una lupta de vorbe contr'a vorbelor. Afirmatiuniloru pressei agitatorie li-se voru opune afirmatiuni combatoarie ale pressei patriotice. (Risete despretiunioru in drept'a.) In Angli'a nu existu processe de pressa; acolo, ranele cari le produce pressa, se curéza éra-si prin pressa. Oratorele e inamiculu toturru procesorulu de pressa si nu va votá neci una-data pentru estradarea unui deputatu.

Baltasaru H a l á s z voteza contr'a estradării lui Alesandru Romanu.

Andrieu H a l m o s s y afirma, că comisiunea de imunitate a judecatu meritulu articolului incriminat. Camera representantiloru nu este nece tribunalulu de pressa neci judecatoria. Voteza contr'a propunerii comis. de imunitate, prin urmare pentru estradarea lui Ales. Romanu.

Aristidu M á t t y u s accentua, că in discutiunea presinta se ignoreza celu mai importantu punctu de vedere; acestu-a ar' fi imunitatea deputatiloru. Imunitatea trebuie conservata, dreptu-ce partinesce propunerea comisiunii de imunitate.

Colom. T i s z a e de convictiunea, că fiasce-care individuu, care vatemá legile sustatorie, are se se pedepseasca. Numai câtu că trebuie procesu in intielesulu legiloru. Inse-si consideratiunile politice pretindu una infrânare a legii. In casulu acestu-a nece nu s'a facutu incercarea, d'a trage pre autoru la raspundere in intielesulu legii, dreptu-ace'a adopta propunerea comisiunii.

Emer. H o d o s s y nega, că imunitatea mentinuta de M á t t y u s s'aru estinde asupr'a actiuniloru deputatiloru, pre cari acesti-a le comitu ca diurnalisti s'eu omeni privati. Imunitatea se estinde numai a supr'a actiuniloru, pre cari deputatii le comitu ca atari s'eu la mandatulu camerei. Voteza pentru estradare.

Stefanu P a t a y si Emericu I v á n k a voteza

pentru, éra Sigismundu I v á n k a contr'a propunerii comisiunii.

Danielu I r á n y i desfasura motivele, cari lu conduc pentru a primí propunerea comisiunii de imunitate.

Cátu despre ingrigirile ministrului de justitia cu privire la conturbările lenisei, oratorele recunosc, că esarcerbaria spiretelor a ajunsu in Transilvani'a unu gradu periculosu. Inse la acest'a e numai guvernulu cauz'a. Legea nedrepta de alege, starea esceptionale, carea domnesce si pana asta-di in Transilvani'a, sunt causele, pentru ce acolo materialulu celu aprindietiosu s'a potutu gramadi in modu atâtu de periculosu.

Z s e d é n y i spune, că numele scrietoriului articolului incriminat este anonimu si, precum a spusu ministrulu justitiei, nu existe neci de câtu, si prin urmare are a intrá in vigore despusetiunea §-lui 33 alu art. de lege X III, conformu carei-a este d'a se trage la raspundere editorulu diariului. Deputatiloru C s e r n á t o n y i si M á t t y u s, cari nu primescu de fundata ingrigirea ministrului cu privire la agitatiuni, oratorele li revoca in memoria monetele, cari aparura, in dilele trecute, cu efigia lui Svetozeru Miletic si acuil'a rusesca, in ale carei-a aripe sunt numite 10 provincie, intre acele Croatia, Slavoni'a, Banatulu si cottulu Baci — ca tiere supuse scutululu rusescu, — acest'a nu este alt'a decâtu inalta tradare. (Aprobări viue.) Oratorele nu scie, care este criminalistulu, inse se recere a preveni cu rigurositate ataroru agitatiuni, dreptu-ace'a respinge propunerea comisiunii. (Aprobare viua d'in partea mamelucilor.)

Ales. A l m á s y si Danilu S z a k á c s y accepta propunerea comis. de imunitate.

Paulu N y á r y presinta urmatoriulu proiectu de conclusu: „De ora-ce procurorulu generalu n'a documentatu, că, in intielesulu legii, s'a incercatu celu putienu a trage mai antaiu pre autoru la raspundere, dreptu-ace' petitiunea lui pentru estradarea deputatului Ales. Romanu nu pote fi luata in consideratiune pana atunci, pana candu nu va implini numit'a despusetiunea a legii.“ Dacă procurorulu generalu va presintá de alta data petitiunea sa in intielesulu acestui conclusu, camera va poté decide dupa placu, dacă voiesce se estradée s'eu nu pre Romanu.

S i v a V u k o v i c s nu pote adoptá acestu proiectu de conclusu, d'in cauz'a că camera n'are chiamarea nece dreptulu d'a impune judecatoriulu vre-una insarcinare; adopta propunerea comisiunii de imunitate.

Paulu N y á r y observa, că aci nu este vorb'a despre unu mandatu ce are a se dá judecatoriulu, ci numai despre una motivare a conclusului, prin care camera ar' respinge de asta-data petitiunea procurorului generalu.

Ministrulu justitiei, H o r v á t h, nu pote primí nece proiectulu de conclusu alu lui N y á r y, nece propunerea comisiunii de imunitate. Oratorele spune, că guvernulu a staruitu totu-de-un'a pentru imunitatea deputatiloru, asié cu ocaziunea, candu éra vorb'a d'a se statorí, in modu legale, imunitatea membriloru delegatiunii.

Imunitatea este unu dreptu sublimu si necesariu alu deputatiloru; acest'a inse nu se pote peface neci candu intr'unu privilegiu, care indreptatiesce pre deputatu, a vatemá legile fara ca se fia pedepsitu; că-ci prin acest'a deputatulu s'ar pune a supr'a legii, prin urmare ar poté-o vatemá dupa placu. Oratorele combate motivele aduse de opusetiune contr'a estradării; elu nega, că imunitatea s'ar estinde si a supr'a actiuniloru nelegale, pre cari deputatii nu le comitu in calitatea loru ca atari. I r á n y i amintesce situatiunea d'in Transilvani'a. Oratorele recunosc, că nationalitátiile de acolo au cauz'a d'a fi nemultumite, inse acest'a nu indreptatiesce pre nimeme d'a vatemá legea de pressa!

Guvernulu nu se pote imputá, că ar suprima pressa (?); pre candu amnesti'a de pressa a aflu numai in Austri'a si Boemi'a, 18 prisioneri pentru delictu de pressa, in Ungari'a sunt numai 3 scrietori incarcari. Guvernulu trebuie se intrevina agitatiuniloru d'in pressa nationalitátilorulu. Aci este vorb'a: Principis obsta! Si in interesulu patriei camera trebuie se springnesca guvernulu in acest'a nesuini'a sa.

Ales. C s i k y este convinsu, că articolulu, ce se d'ice a fi agitatoriu, a demustratu că nu a fostu atâtu de periculosu, că-ci este mai unu anu de la aparitiunea lui si vedemu, că in tiera domnesce linisce si pace. De altminte fia ori si cum, ace'a stá, că dreptulu singuratecelor nu este ertatu a-se vatemá in neci unu casu, ce inse s'ar intemplá, dacă Ales. Romanu ar' fi persecutatu pentru unu articlu, alu carui-a autoru este cunoscutu.

Paulu H o f f m a n n, combatandu asertiunile oratorelui antecedente, spune că aice se trateza, dacă este dreptu ca se se suscepa investigatiune contr'a deputatulu Ales. Romanu pentru unu articlu scrisu de altulu? Oratorele nega că ar fi cu dreptu. Comisiunea nu crede că aice ar fi persecutiune ci vede, că procurorulu generalu a comis una orore, dreptu-ace'a e contr'a estradării lui Ales. Romanu.

Submitendu-se la votu, majoritatea camerei respinge propunerea comisiunii de imunitate, primindu pre a ministrului de justitia, in urm'a carei-a Alesandru Romanu

manu este estradatu, pentru a fi trasu de nou innaintu tribunalului de pressa.

Se pune in discutiunea camerei raportulu comisiunii de imunitate, relativu le petitiunea procurorulu generalu, prin carea cere permisiunea camerei d'a intentu procesu de processa contr'a deputatulu dr. Svetozeru Miletic, pentru unu articlu aparutu in Nr. 36 a diariului s'eu „Zastava“ d'in an. trec. Paulu Hoffmann propune d'in partea comisiunii de imunitate estradare deputatulu Svetozeru Miletic.

Alesand. M o c i o n i invita camera a respinge propunerea acest'a. Preste putiene dile, continua oratorele voru espirá 7 lune dela aparitiunea articolului incriminat, si, conformu legii de pressa, unu procesu de pressa pote fi intentatu numai in cele siese lune d'in urma d'aparitiunea articolului incriminat; dreptu-ce aice subveteza casulu de prescriptiune. Totu in intielesulu acestu se declara: Danilu I r á n y i, Balt. H a l á s z si Vincentiu B a b e s i u. Submitendu-se la votu, camera adopta estradarea lui Miletic.

Urméza la ordenea dilei proiectulu de conclusu a ministrului de instructiune, relativu la esmiterea unu comisiuni d'in barbati de specialitate pentru esaminare proiectelor de legi despre instructiune. — Se primet fara observatiune. Alegerea comisiunii respective se d'fige pre siedinti'a de luni (2 maiu.) Totu in siedinti'a acest'a se va intregi cu duoi membri si comiss. esmitu pentru esaminarea diariului camerei.

Andrieu H a l m o s y raporta d'in partea comisiunii petitiunarie in privinti'a petitiunii cetáti Pesta, care remonstreza contr'a ordinatiunii ministrului de interne prin carea i se interd'ice d'a contrage, dupa tota orga de lemne de focu, 20 cr. v. a. vama de pardosela. Comisiunata propune, ca camera se transpuna tote actiuni ministrului de interne.

Dupa una discutiune scurta, camera adopta propunerea comisiunii petitiunarie.

Siedinti'a se inchiaia la 2¹/₂ ore d. m.

Timisor'a, 9. Aprile 1870.

Domnule Redactoru!

Te rogu, ca se bine-voiesci a dá publicitáti in petitiunulu Domniei Tale diariu alaturatulu articulu in extensiunea sa — pre respunsabilitatea nostra — a atâtu mai multu, că-ci acestu articlu a fostu adresat diariulu „Albina“ spre publicare, dar cu dorere debet se marturisescu, că numai in 6 a l. c. avui norocire primí respunsu, că nu se pote publicá, de unde se vede că „Albina“ nu are curagiu a publicá articli cari contieniu numai fapte adeverate.

Atát'a scimu de siguru, că Domnulu Craciunescu corespundinte si colectante alu diariulu „Albina“, de care r e d a c t i u n e a primesce si publica ori si scoorniture, pamflete si minciuni, — si in contr'a oricui — si se vedi minune, acele tote sunt bine primite, pentru că sunt dela corespundintele si creatur'a sa — articli cari diacu in interesulu natiunii nu se pote publicá, numai d'in cauz'a simpla, că sunt in contr'a intereselor Domnulu profesoru Craciunescu. Au dora an, insemnedia cuventulu „impartialu“ promis la infintia „Albinei“?

Primesce, etc.

I o s i m u P o p e s c u
cetatianu in Timisor'a.

Balulu alumneului nationalu romanu

Timisor'a, 26 Februaru 1870.

Unu corespundinte d'in Timisor'a in diariulu „Albina“ Nr. 7 a bine-voitu a deschrie „Balulu alumneului nationalu Romanu“, tinentu in 26 ianuariu a. c. in localitátiile teatrale in „Redoute“, in favorulu alumneului nationalu de aici; — inse vediendu că domnulu corespundinte, intre altele, se mira, cum de unu numeru frumusu de familie romane, telegrafistii si alti tineri ampioiati participatu de felu la acestu balu, — é' despre cele template nu amintesce nimica, ci tace tacerea pescu — de unde se vede că domnulu corespundinte, ori că nu scie, ori că nu voiesce a descoperi cabalele si intrigile unoru barbati de aici, cari, fresce, ca romani, lucra contr'a intereselor alumneului romanu de aici. Dreptu-ace'a ne tienemu de detorintia, a dá publicitáti unele notiie despre balulu alumnealu, pentru ca celu putienu pre autoru se ne cunoscomu barbati cu carii avemu a lucra.

Comitetulu alumneului, precumu in anii trecuti, a si de presentu a aflu de bine a numí d'in sinulu unu „Comitetu arangetoriu“, carele se porte grigore cele necesarie. E cunoscutu, că mai toti membrii comitetulu alumnealu, ca ampioiati sunt forte ocupati, si se pote participá si ca membri ai comitetulu arangetoriu. Dreptu-ce zelosulu si neobositulu barbatu Georgiu Craciunescu, profesor de limb'a si literatur'a romana ca cassariulu alumneului, a bine-voitu a primí asupr'a acest'a sarcina, — carele in contielegere cu mai multi tineri, intre altele, a compusu si ordinea jocurilor, carea au figuratu mai multe jocuri nationale romane.

care s'a si tiparitu fara nici o contradicere; — inse domnului Craciunescu, ca primul aranjatoriu, nefiindu-i pre placere, ca balulu se se deschida cu „Ardeleana“, si se aiba colore romana, dupa capriciul sau indatinatu — ca intrigantu vechiu — a aflatu cu cale a compune si tipari alta ordine a jocurilor cu totulu diferita de cea d'intaiu, in carea au figuratu numai 3 jocuri romane, si asiè in s'ra balului ne vedinramu de odata cu 2 ordini de jocuri, — cea d'intaiu s'a impartitu intre domni, er' a doua intre domne, pre cari, pentru mai buna incredere, vi le acudamu sub ./. fi 2/.*

Balulu intru adeveru n'a fostu asiè de bine cercetatu ca in anii trecuti; s'a deschisu cu valsulu germanu, si petrecerea a decursu in ordinea cea mai buna. Dupa ora de pauza, la „Cadriulu“ mai multi romani economi si orasieni, petrunci de zelulu natiunalu, au pretinsu ca music'a se cante „Ardeleana“ — dicundu: „Noi ca romani amu venitu la balu romanescu, si ca romani voimu se se joce si romanescu“, — dar' multiamita provedintiei, ca-ci domnulu Craciunescu, carele uitase ca s'au impartitu doue plase de ordini ale jocurilor, cu elocuentia-i indatinata — firesce ca omu de capacitate, fara de nici o crutiare, mi ti-i scose frumosiulu in odia laterală; apoi vedi bine, ca omu de specialitate, ca profesor de limb'a si literatur'a romana, postandu-se in sala, ca si candu ar fi in scola intre discipulii sei, cu voce inalta, cu tonu oratoricu si cu limba fluida s'a esprimitu estu modu: „Ordinea jocurilor e compusa de comitetulu aranjatoriu, prin urmare n'are nime de-a porunci, si cui nu-i place, usi'a!!! Poftimu maniera dela unu profesor, ast'a va se dica maniere de salonu!

In urm'a acestor'a, intrebatu fiindu domnulu aranjatoriu despre eroarea facuta cu ordinea jocurilor, cu parere de reu a respunsu: „Nu sum eu caus'a, ci domnulu prota Dregheciu, carele ca presiedintele comitetulu alumnealu, pentru fficele sale, care ca serbe nu aciuciu jocu romanescu, a lasatu se se tiparesca a doua ordine a jocurilor.“ — Poftimu combinatiune dela unu omu de specialitate, dela unu profesor!

Domnulu Craciunescu, se vorbimu seriosu! Ore nu te insieli candu dici, ca fficele domnului Dregheciu nu aciuciu jocu romanescu!? Au dora ai uitatu ca fficele domnului Dregheciu au participatu la tote balurile romanesci d'in Timisior'a, si pana acu nu s'a aflatu nime, afara de domn'a ta, care ar' fi potutu dice, ca nu aciuciu jocu romanescu!? — Mai incetu Domnule Craciunescu, mai incetu cu barfelele, cu intrigile si calumniile, ca-ci usioru te poti potigni, si d'in nenorocire se cadi, si se-ti spargi ochilarii, — si ne crede, ca ti-va merge cu multu mai reu, decatu ca Teologu si cancellistulu Consistoriului Aradanu, de unde, pentru intrigile tiastute, ai fostu constrinsu a calari pre calu de trestie pana la Teologia Versietului!

Onorati cetitori se voru intreb'a, cum si d'in ce cauza n'au participatu celu pucinu orasienii d'in locu? — Se avem pucina rabdare si ne vomu convinge deplinu, daca aranjatorii si-au implinitu detorintia facia cu orasienii d'in locu.

Domnulu Craciunescu, ca primul aranjatoriu, si-a formatu unu comitetu d'intre tinerii de aici, intre carii a figuratu si bravulu romanu, domnulu Cosieru, vice-notaru comitatensu. Acest'a de locu s'a dechiaratu, ca dinsulu nu va face nici unu pasiu in privintia balului, daca nu li se va immanu 250 fl. v. a. ce se afla asigurat cu spese pentru balu. Primulu aranjatoriu, aflandu de buna parerea domnului Cosieru, a si raportatu-o domnului presiedinte Meletiu Dregheciu, — dar' ne acceptandu-li-se parerea, domn'a lor, intru adeveru ca romani zelosi, ca natiunalisti bravi, ca omeni de capacitate, virtuos si de caracteru, intru tote si-au tienutu cuventulu. Comitetulu s'a desfiintiatu si domnulu Craciunescu a ramasu singuru ca diriginte.

Invitatiunile s'au espedatu pre posta prin studintii alumneului, — carii necunoscundu pre orasienii nostri, cea mai mare parte n'au fostu invitati de felu; er' domnulu Craciunescu, in locu de a impartii invitatiunile, s'a ocupatu cu impartirea unor epitetu de salonu; pre telegrafisti i-au numitu drotasi, fara de carii pote se fia balulu; pre orasienii nostri plotogari, carii nu merita se fia invitati, de ora-ce dinsii se infatisiedia fara manusie si numai mangașu si rupu vestmintele damelor.

Ei, domnule Craciunescu! daca telegrafisti sunt drotasi fara de carii pote se fia balulu; daca orasienii sunt plotogari si nu merita a fi invitati: ore d'in ce cauza n'ai invitat pre Ilustritatea sa domnulu Andreiu Mocioni de Foenu, carele s'a aflatu in Timisior'a? Ore d'in ce cauza ai amblatu pre la plotogarii nostri, si i-ai invitat la balulu „Coristiloru“ — pre candu pentru balulu alumneului — d'in caus'a ca nu vi s'au immanuatu 250 fl. v. — n'ai facutu nici macaru unu pasiu. Cine esci domn'a ta si pana candu vei totu intrig'a contr'a intereselor alumneului?

Iuca un'a! — Domnulu profesor Craciunescu au incassatu bani dela preoti, invetiatori, notari, amploiatii orasienii, sub pretextu, ca dinsulu tiene in costu si caru studintii lipsiti, si acesta maestria au exercitat-o fara de colectiune pana atunci, pana ce domnulu Capi-

tanu Cermen'a, la aretarea unui orasianu, a avutu bunetate a-lu opru. Dreptu-aceea te provocamu domnule Craciunescu, a ne areta pre calea publicitatii, cari sunt acei studintii lipsiti, ce au avutu subventiunea la domn'a ta; cati bani ai incassatu si dela cine?!

In fine, domnulu profesor Craciunescu pentru unu conductu de tortie, ce l'amu avutu comunu cu serbii, a incassatu prin colecta o suma frumosa de bani, nu numai dela orasienii nostri, dela comunele de prin pregiuru, ci si dela alte persoane insemnate d'in Aradu, Pecica, Lugosiu, s. a. cari au bine voitu a participa la „Conferintia romana“ d'in Timisior'a. Dreptu-aceea, vedindu ca domn'a lui s'a uitatu cu totulu, si face ca pescele, ne tienemu de detorintia, pre onorea domniei sale — daca mai posiede catu de putiena — a-lu provoc'a, ca se aba atata indulgentia a ne areta prin cvite legale, si pre calea publicitatii, cate tortie a intrebuintiatu, precum si sum'a baniloru incassati, d'impreuna cu numele stimatiloru contribuitori.

D'in aceste pan'aci aretate, se va convinge onoratu publicu, cu ce felu de profesor avemu de lucru. — Intre altele ne nutresce sperantia, ca daca domn'a sa mai posiede ce-va sentiu de onore, va ave atata indulgentia a se rectific'a inaintea onoratului publicu, — la revedere!

Josimu Popescu m. p.
Stefanu Petrevis m. p.
Todoru Boldea m. p.
Alexander Popescu m. p.
Alexander Ioanovits m. p.

Sioncut'a-Mare, 18 aprile 1870.

In se'ra trecuta, israelitii d'in opidulu Sioncut'a-Mare, precum si cei d'in juru, sub conducerea Rabinului districtuale, urmati de band'a musicale a Sioncutei si de unu numeru insemnatu de locuitori, cu facile aprinse in mani, au datu o serenada splendida deputatiloru nostri dietali, — pentruc'a in 18 martiu au aperatu caus'a loru religianaria in diet'a tieriei. Rabinulu Cheller esprima, intre altele, cum au voitu unii coreligionari ai sei rateciti a atac'a religiunea loru cea bebrana, pentru care protoparintii loru atata au suferitu, atata sang' au versatu. — Dnulu deputatu Josifu Popu, tienendu o vorbire in limb'a magiara, i-a asigurat de bunavointia Dniei Sale, promitiendu-li totdeodata, ca si in venitoriu voiesce a aper'a, pre calea legale, drepturile toturor confesiuniloru si a natiunalitatiloru.

Domnulu deputatu Vasiliu Buteanu, dupa ce a fostu salutatu de rabinu in limb'a magiara, er' de Mois'a Herscovich, presiedintele comitetulu israelitu, in limb'a romana, care desfasura cu entusiasmu sentiulu, ce poporulu israelitu d'in districtulu Sioncutei-Mari nutresce in privintia Domniei Sale, pomenindu si ace'a ca totu districtulu si-a asiediatu increderea in Dn'a Sa — intre vivate insufletite respunde in limb'a romana cam urmatoarele:

Onoratoriloru Concetatiiani!

Onorea, ce mi-o dovediti in momentul de fatia in fapta, mi-atinge cele mai delicate corde ale setiemintelor animei mele, mi-casiuna cea mai viua bucuria, — nu pentru ca eu asi fi demnu de acesta speciale si onorifica demunstrare, ca-ci faptele mele de pana acuma in interesulu Dniei Vostre sunt fapte putine — se potu asemena unui picuru de apa in marele oceanu; dara primescu cu bucuria si recunoscintia urarile si felicitarile Dniei Vostre, pentru ca sentiescu in pieptulu meu inca destulu coragiu si taria sufletesca pentru a aper'a atatu in viet'a privata, catu si in cea publica, interesele poporului, ori de care confesiune seu natiunalitate se fia, pentru a lupta pre calea legale pentru egalitatea si fratietatea toturor locuitoriloru d'in patria.

Onoratoriloru Concetatiiani! Ferice este poporulu, care si-sustiene datinele sale si religiunea sa, cari i-au mantuitu si i-au asigurat limb'a, natiunalitatea si esistintia, — ferice este poporulu, care prin inteligentia si sciintia se face demnu si maturu de drepturi politice. Eu ve asiguru de sinceritatea animei mele, de bunavointia mea catra poporulu israelitu, si ve rogu se iubiti si de acuma inainte poporulu cu care conlocuiti.)*

Unu romanu.

Bai'a-de-Crisiu, 20. aprile 1870.

Domnule Redactoru!

Cu provocare la corespundintia d'in comitatulu Zarandului, publicata in Nru 25 alu pretiutului diuaru

*) Noi ne bucuramu, daca Dnii deputati Ios. Popu si V. Buteanu au fostu primiti cu atata caldura d'in partea israelitiloru d'in Chioru, amu fi doritu numai ca poporulu romanu, care face intregu districtulu Chiorului, se fia manifestatu si elu ce-va bucuria seu dorera. Ore care este caus'a, ca poporulu romanu a tacutu? Poporulu romanu d'in Chioru n'are ore neci una dorintia, nu sente neci una bucuria, candu revede pre deputatii sei? Tacerrea poporului nu arata totu-de-una multumire, ba se dice, ca e chiaru periculosa. Red.

„Federatiunea“, in catu dlu corespundinte Hannibalu, fiindu, pote, reu informatu despre starea lucrului, sub numirea de colectante „pentru radicarea monumentulu in memori'a martirului Iuonu Buteanu si a celoru cadiuti pre campulu de la Ternav'a“ intielege, pote, pre subscrisulu, vinu a-i aduce la cunoscintia urmatoriele:

Cu ocaziunea unei petreceri sociale, tienuta in 15/27 fauru 1861 la casa mai tardiu repausatului protopopu Petru Moldovanu in Halmagiu, intre toaste s'a atinut, si de catra cei de facia s'a si primitu ide'a radicarei de monumente pentru Iuonu Buteanu si alti martiri ai libertatii d'in comitatulu nostru, si spre acestu scopu cu aceea-si ocaziune, fara a se fi alesu colectante, deschidiendu-se una foia de subscriptione, au contribuit: Ioane Moga jun. 2 fl., Petru Moldovanu 5 fl., Ladislau Papu 6 fl., Danielu Papu 1 fl., Amosu Francu 6 fl., Georgiu Bardosi 5 fl., Ales. Popescu 4 fl., Gratianu Papu 2 fl., Ales. St. Siulutiu 5 fl., la-olalta 36 fl. v. a. — Sum'a acesta incredintiandu-se de-o cam data subscrisului, dispunerea ulterioara pentru realisarea scopului s'a reservatu unei adunari mai estinse a inteligentiei romane d'in comitatu. In dia' urmatoaria, inteligentia d'in giurulu Halmagiului, adunandu-se in acelu-a-si locu pentru a se consulti despre interese natiionali, cu privire la acestu objectu a deciau:

1. Ca in memori'a martiriloru nostri d'in cottulu Zarandului se se radice trei monumente si anume: a) unulu mai mare la Ternav'a, in memori'a martirului Iuonu Buteanu si a celoru cadiuti acolo; b) altulu mai micu la Halmagiu, in memori'a lui Ales. de Kendi si a altoru mai multi preuti si mireni, cari se afla inmormentati in giurulu Halmagiului; c) altulu asemene la Bai'a-de-Crisiu, in memori'a lui Ioane Nobili si a altoru cadiuti in giurulu acestu-a.

2. Ca, pentru mediu-locirea radicarei acestoru monumente, se se intreprinda una colecta mai insemnata, la care se fia provocati a contribui si romanii d'in tienutulu Abrudului.

3. Ca ingrigirea de colecta si de radicarea monumentelor se se concreda unui comitetu compusu d'in DD. I. Moga sen., Petru Moldovanu, Ieronimu Moga, Ales. St. Siulutiu, Georgiu Laszlo, Amosu Francu, Ios. Basia, Ladislau Papu, G. Bardosi, G. Moldovanu si Gratianu Papu. Acesta decisiune subscrisa de una parte insemnata a inteligentiei d'in giurulu Halmagiului, s'a comunicatu cu subscrisulu pentru a o propune spre primire si inteligentiei d'in giurulu Baii-de-Crisiu; inainte inse de a se fi potutu aduna inteligentia de aici pentru scopulu acestu-a, d'in caus'a aneasarii comitatulu nostru catra Ungaria, comitatulu venindu intru-o pusetiune critica, inteligentia de aici a preferitu alte interese mai mari ale comitatulu si, de atunci si pana asta-di, n'a aflatu inca timpulu acomodatu pentru realisarea scopului mai susu atinsu, — ba nice subscrisulu pana acum n'a aflatu cu scopu publicarea colectei memorate, care, de altu-mintre, elocandu-se pre langa 6%, pana la 6 aug. 1869, a crescutu la 53 fl. 28 cr. v. a., er' sum'a acesta de atunci incoce este elocata pre langa 10%.

Documintele originali despre aceste se afla la subscrisulu si stau spre dispusetiunea acelorua, cari credu, cum ca ar' fi sositu timpulu pentru realisarea scopului si ca lavoru pote realis'a, altu-cum subscrisulu nu se crede indreptatitu la vre-o dispusetiune spre altu scopu, ci lasa ca in asta privintia se dispuna domnii contribuenti, facare despre sum'a concernenta.

Amosu Francu.

VARIETATI.

*(Pentru tragutorii de tabacu.) Anglesii scotu curiose lucruri la lumina. Astfelu a observatu unu anglesu, ca unu omu care trage tabacu si care iè cate una prisa numai pre fie-care 10 minute, face pre di (socotindu-se diu'a de 16 ore) 96 prise. A lu'a tabacherea d'in posonariu, a o deschide, a pris'a, a scutera urmele tabacului cadiute pre vesta, a pune tabacherea era-si in posonariu, a scote batista, spre a o pune era-si in regula, pentru tote aceste trebue cate 1 1/2 minuta, — acesta i-consuma pre di, in carea iè 99 prise, nu mai putienu de 2 ore si 24 minute. Asiè dar' unu omu care a prisatu in cursu de 40 ani, a bagatu in nasulu seu 1,401,600 prise, pentru cari i-a trebuitu in totalu 2,102,400 minute. — Cate ore, zile, luni si ani facu aceste minute, binevoiesca a le calcula cei interesati.

*(Serbare natiunala.) Ieri, in 8 aprile, s'a serbatu cu mare pompa diu'a nascerei si alegerei I Sale Domnitoriului. Demanetia pre la 5 ore orasiulu a fostu vestitu despre insemnateea zilei prin 101 salve de tunuri, apoi pre la 10 ore, P. S. Metropolitulu d'impreuna cu innaltulu cleru, in besereca catedrale a innaltiatu catra ceriu rugile sale pentru prosperitatea si viet'a indelungata a MM. LL. Domnulu si Domn'a Tota garnison'a a fostu asiediatu, in mare tienuta, in ograda metropolitiei. Tote autoritatile urbei si cele judetiene, d'impreuna cu consului si personagiulu consulateloru poteriloru straine au asistatu in mare tienuta la acesta solemnitate. „Curierulu de Iasi.“

*(Fumatu.) In Parisu s'a constituitu de cu-

*) Se afla la Redact. Albinei.

Not'a coresp.

Sciri electrice.

rundu una societate, carea va avé de scopu a impedeá fumarea. Membrii acelei societáti se deobliga a nu mai fumá neci unu feliu de tutunu. Intre membrii acelei societáti se numera si generalulu Mac-Mahon si dlu Ludovicu Uibach, redactorele diarinului „Cloche“, si alti multi barbati insemnati. Ei sunt de parere, cá fumatulu are mare influentia a supr'a organeloru mintii, si asié timpirea mintii, in cele mai multe casuri, provine d'in fumatu. si cá numai asié se va delaturá reulu, daca toti se voru lasá de fumatu. Membrii societáti dáu esemplu bunu; asié generalulu Mac-Mahon, care in decursu de patru-dieci de ani a fostu fumatoriu pasiunatu, acum a abdsu cu totulu de patim'a sa. — Ne mirámu, cá iniciii tutunului nu si-aducen aminte, cá multi d'intre barbati geniali, ca principele Engeniu, Cantu, Voltaire si alti multi, au fostu fumatori pasiunati.

*(Programa) Concertului impreunatu cu declamatiuni, petrecere de jocu si sortitura, ce se va tiené in folosulu institutului de fete in Oradea-Mare 17, maiu 1870 calind. nou, in sala „Vulturelui negru“: 1. Deschidere cu „Mersulu lui Mihai.“ 2. „Imnu“ de Jon. Badescu, declamatiune romana de P. P. 3. „Sonata“ de Mozart, pre fortepiano de Dsior'a V. R. si maestrulu Sz. 4. „Romanán dalok“ pre fortepiano si violina de Dsior'a M. V. si Dnulu B. 5. a) Declamatiune in limb'a magiara de Dnulu C. b) „Magyar ábránd“ de Dsior'a V. R. 6. „Unu Suspendiu“ cantu de Dnulu C. acompaniatu pre fortepiano de Dsior'a V. R. 7. Declamatiune germana de Dnulu And. 8. „Duetu“, cantu de Dsior'a M. D. si Dnulu Fer. 9. „Trei floricele“ pre fortepiano si violina de Dsior'a V. R. si Dnulu B. 10. „Trilogu“ de domni I. L. P. I. si P. I. 11. D'in oper'a „Bab'a Hirc'a“ pre fortepiano de Dsior'a V. R. testulu cantului de Dnii C. R. si P. P. 12. „Catra romane“ poesia de I. Vulcanu, declamata de Dnulu S.

*(De la granitia romana). Se scrie, cá auctoritatile d'in Rucaru se porta in unu modu forte inamicu contra acelorua, cari voiescu a trece preste granitia tierci. La intrebaréa unui indendantu alu carantinei Branului, sentinelele (vigiliile) romane respusera simplu, cá ei nu voru concede nice unui unguru si tiganu a trece preste granitia. „Naplo“ afla chiaru, cá regimulu a facutu degiá dispusetiuni energice contra acestoru sumutiari.

*(Consululu ostrunguru d'in Bucuresci) a prezentatu regimulu romanu unu proiectu, in care recomenda, ca impreunarea cáiloru ferate moldo-romane se se faca la passulu Oituzului.

*(Posesorii d'in Zagonu) a tramisu la ministeriulu de internu alu Ungariei una deputatiune pentru a nimici conclusele comisiunei internatiunali, relative la regularea fruntarielor transilvane-romane. Inse domnii posesori magiari d'in Zagonu uita, cá Roman'a inca are aci cuventu, pentru cá pactulu este internatiunale.

*(Statisticu.) Dupa catagrafia d'in urma, comitatulu Wieselburg are una poporatiune de 75,486 suflete, d'intre cari 37,364 sunt de partea barbatesca si 38,122 de cea femeesca. Dupa religione: 65,013 sunt romano catolici, 8 de relegea greca si armena, 8261 apartienu relegei evangelice, 33 reformati, 1 anglicanu si 2170 gidani. Sciu parte ceti, parte scrie: 53127; nu sciu ceti si scrie: 22,349. Comitatulu are una suprafacia de 328,232 jugere; 10,625 case si 15,440 localitati.

*(Foia oficiale „B. P. K.“) publica in nr. seu de la 27. aprile done autografe imperatesci; unulu adresatu c. Emericu Mikó, prin care lu radica d'in postulu de ministru alu comunicatiunei, éra celu-a-laltu ministrulu Stefanu Gorove, prin care lu insarcineza cu conducerea provisorie a ministeriului de comunicatiune.

*(Unu actu anti-natiunale.) Unu corespondinte d'in Vien'a alu diuar. „P. L.“ spune urmatoriele: Aice au sositu ceti d'in Bucuresci, cari espunu la lumin'a cea mai seriosa agitatiunea partitei rosie si cari anuncia una intrevenire imediata a unei catastrofe indreptate de-a-dreptulu contra dinastiei. Se pare, continua corespondintele, cá guvernulu romanu (noi l'amu numi mai bine „romanofagu“. Trad.) a adusu degiá la cunoastinta poteriloru europene situatiunea amenintatoria, rogandu-le totu de-una-data, pentru ca in casu de una eventualitate estrema, se-i puna la dispusetiune midiocele necesarie pentru sustinerea ordenei, a carei turburare cu succesu va fi numai semnalulu pentru una revolutiune cu dimensiuni mari.

*(Domnii) Petru Cosmutia, vice-notariu cottensu, Alesandru Popu de C. M., jude cercualu alu Vadului si Alesandru Popu de M. M. esactoru, toti d'in districtulu Chiorului, facura in dfilele aceste censur'a advocatiale. Li dorimu succesu favoritoriu pre nou'a loru cariera, si se fia aoperatori fideli si neobositi ai causei romane, conlucrandu intru promoverea si desvoltarea sentiului natiunale si alu romanismului.

Zagrabia, 24. apr. Prim'a siedintia a dietei croate se va tiené luni. Se ascepta sosirea ministrulu Bedecovicu. Proiectele de legi preparate de regimu sunt urmatoriele: una lege despre suspenderea usurei, a inchisorei personale, a procederei de impacare, a inchisorei pentru cercetare si despre pedeps'a trupesca. Mai departe una lege despre cartea funduale, un'a spre aপরarea constitutiunei, una lege de presa cu juriu, una ordine de alegeri despre organizatiunea dietei si a municipieloru. Sectiunea culteloru lucra una lege pentru universitate. Durat'a dietei este stabilita pre siese septemane.

Madridu, 24. apr. Una desbinare intre federalisti si uniunisti este aproape; alphonstii se pregatescu a prinde armele.

Constantinopolea, 24 apr. Port'a primu de la consululu seu d'in Aten'a una depesia datata de ieri demanetia carea anuncia, cá lotrii de la Maratonu nu se multumira a despoiá pre englesii prisionieri, ci i si omorira.

Aten'a 24 apr. D'in caus'a rapinei intemperate la Maratonu, tota Grecia este iritata; lordulu Munkaster, care fu eliberatu pentru a procurá bani de rescumperare si de amnestia, scapá prin acést'a de morte. De-si banii pretinsi pentru rescumperare erau radunati, nu li se dede amnestia. Lotrii, vedindu-se blocati de militia, voira a fugi in Cubia si strapunsera pre prisionieri, cari d'in caus'a ostenelei nu li potura urma. Soldatii, facundu unu atacu, omorira 9 lotri, intre cari se afla si siefulu bandei; pre unulu lu prinsera viu, inse este greu ranitu, pre alti 12 i persecuta cu mare zel. La lupta participá si una naia de resbelu, carea transportá cadavrele in Pireu. La immormentarea englesiloru omoriti luá parte regele, consulu diplomaticu si poporatiunea Atenei.

Viena, 25. aprile. Nunciulu francesu d'in Rom'a predede ieri papei, in modu oficialu, depesi'a cabinetului seu, carea este spriginita de reprezentantii toturoru poteriloru.

Vien'a, 25. aprile. Dr. Klaudy si prof. Zelthammer petrecu alti. Intr'o conferintia ce au avutu-o cu Potocki s'au aretatu aplecati spre impacare. Faimela despre venirea lui Rieger si Palacky la Vien'a sunt false; asemenea si scirea despre adunarea notabililoru.

Parisu, 25 aprile. „Journal Officiel“ publica urmatoriulu cerculariu alu ministriloru indreptatu cátra functiunarii statului:

Domniloru! Imperatulu a indreptatu in anulu 1852 unu apelu serbatorescu cátra natiune. Elu cerú potere pentru a asecurá ordinea. Fiindu ordinea asecurata, elu cere in an. 1870 poterea pentru a stabili libertatea. Incredindu-se in dreptulu ce lu are de la 8 milioane voturi, elu nu pune in discutie impotulu, ci supune votisarei numai straformarea sa liberale. Partita revolutiunaria dice cá omagiulu, ce imperatulu lu ofere suveranitatii natiunale prin intrebarea poporului, este unu atentatu contra suveranitatii natiunale si vatuesce a votá cu „ba.“ A votá cu „da“, insemna a votá pentru libertate. Amicii libertatii voru merge cu noi pre langa tota diversitatea opiniuniloru. Au nu sciti, cá retinerea seu votarea negativa n'ar insemná alta, de cátu a intari pre acei-a, cari combatu straformarea imperiului spre a nimici d'impreuna cu elu organizatiunea politica si sociale, carei-a Francia are se multummesca marirea sa? In numele pazei publice si alu libertatii, in numele imperatului, ceremu de la voi ca de la colaboratorii nostri se vi intruniti ostenelele vostre cu ale nostre. Sunt cetatieni acei-a cátra cari ne adresámu. Nu li dámu nice una instructiune, ci numai unu svatu patrioticu. Vorb'a este de a asecurá tierci nostre unu viitoriu liniscitu, pentru ca fiulu se urmeze multumitu tatalui

pre tronul. Acestu cerculariu este subsemnatu de toti ministrii.

Viena, 27. apr. Negotiariile cu conducatori Cehiloru devinu d'in ce in ce mai favorabile. Disolverea dietei este aproape. Faimela despre diferentiele escate intre Beust si Potocki sunt nefundate. Ministrulu de justitia esmise, cu ocaziunea amnestiei de presa, unu cerculariu, in care pretinde a se observá legile cu strictetate pentru a se poté sustiené santieni'a terenului dreptu si ascepta, ca juriulu se si-implinesca chiamarea cu conscientiositate.

Parisu, 27 apr. Principele Napoleon adresá, inainte de plecarea, una epistola imperatului, in care desaproba, in interesulu dinastiei, senatus-consultulu si plebiscitul. Se crede in genere, cá dupa finirea plebiscitului se va face una demustratiune d'in afara.

Madridu, 27. apr. Candidatur'a principelui prusescu, Fridericu Carlu, se demintiescu. 30 deputati decisera a candidá pre Espartero contra principelui Montpensier.

Zagrabia, 27 apr. 15 deputati, d'in partitulu dualisticu si d'in opusetiune se constituira intr'unu clubu separat. Program'a lor este: revisiunea impacarii cu Ungaria si protectiunea contra provisorului d'in Fiume.

New-Yorku, 27. apr. In capitoliu la Richmond cadu pavimentulu salei de judecatori in sala, in care legislativa si-tiene siedintiele omori 40 persone, ér' 150 scapara ranite; intre acesti-a cea mai mare parte au fostu deputati.

Viena, 28 apr. Ministeriulu se invoiescu a dá Cehiloru autonomi'a cea mai estinsa, inronarea regelui in Prag'a si denumirea unui celu de ministru alu tiereloru boeme.

Parisu, 28 apr. Pap'a respinse definitiv a impartesi conciliului nota cabinetului francesu. Episcopii francesi autorisara clerulu lor a luá parte la votarea plebiscitului.

Zagrabia, 28 apr. In siedintia de astadi a dietei absentara 16 deputati, cari protestaseru contra promulgarii legii despre contributiunea vinului si a carnei. Camer'a, prin urmare, nu potutu decide nimica; siedintia se suspende. La deschiderea siedintiei se presintara si cei 16 deputati inse parasira sala indata ce vediuera, cá urma promulgarea. Numai trei voturi lipsescu pentru a se se pota face decisiuni. Majoritatea a chiamat pre membrii absentii pre cale telegrafica.

Bucuresci, 28 apr. Pana acuma nu a formatu inca noulu cabinetu; nice chiaru la Golescu nu i-a succesu a-lu constitui; elu inca si depusu mandatulu, care apoi s'a incredintiatu la Epureanu.

Parisu, 28 apr. „Mémorial“ anuncia, cá pap'a a respinsu la memorandulu prezentatu cátra Banneville, reprezentantele francesu, cum-beseric'a a respectatu statulu totu-de-un'a. Re-presentantii poteriloru catolice spriginira indata pasulu facutu de reprezentantele francesu, presentandu papei note d'in partea regimeloru respective. Papi conchiamá pre cardinali, cari unanimu lu svatu a nu comunicá conciliului memorandulu, de ocaze Banneville n'a pretinsu acést'a espresu, ci concreditu lucrulu intieptiunei papei.

Bursa de Viena de la 30. Aprile. 1870.

5% metall.	60.45	Londra	123.65
Imprum. nat.	69.60	Argintu	120.65
Sorti d'in 1860	95.50	Galbenu	5.85
Act. de banca	710.—	Napoleond'or	9.20
Act. inst. cred.	248.70		

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMAN
Redáctoru respund. interim. IONU POBUTIU.